

Årsmelding 2009

1. ÅRSMELDINGENS INNHOLD

1. Innhold
2. Fondets virksomhet i 2009 – en oversikt
  - 2.1 Generelt
  - 2.2 Stiftelsens formål og oppgaver
  - 2.3 Styret og dets arbeid
  - 2.4 Administrasjon
  - 2.5 Revisor
3. Eierskap av Kavlikonsernet
4. Økonomi og forvaltning
5. Allmennyttig virksomhet
6. Utsikter
7. Miljøforhold og likestilling
8. Konsernregnskap
9. Fortsatt drift

2. KAVLIFONDETS VIRKSOMHET I 2009 – EN OVERSIKT

2.1 Generelt

O. Kavli og Knut Kavli's Almennyttige Fond (Kavlifondet) eier Kavli Holding AS (Kavlikonsernet) og det er dette eierskapet som muliggjør Kavlifondets allmennyttige virksomhet. Noe av overskuddet i Kavlikonsernet reinvesteres for å styrke og utvikle konsernet, mens resten anvendes til allmennyttige formål innenfor forskning, kultur og humanitært arbeid. Tildelingene fra fondet er betydelig økt de siste årene, selv om det samlede beløpet kan variere fra år til år.

Kavlifondets formål er den allmennyttige virksomheten. Men for at denne skal være mulig og kunne utvikles, så er også to andre oppgaver viktige: Utøvelse av eierskapet i Kavlikonsernet og forvaltningen av finansielle midler.

Styret utviklet en ny strategi i 2008. Implementeringen av denne har vært en hovedoppgave i 2009. I tråd med den nye strategien har styret besluttet å legge om driften av fondet med blant annet vekt på klarere prioriteringer og færre, men større og mer langsiktige prosjekter. Dessuten går strategien ut på å aktivt søke prosjekter på bakgrunn av utvalgte satsingsområder istedenfor mer passivt kun å behandle innkomne søknader.

Det ble høsten 2008 gjennomført en undersøkelse blant alle ansatte i Kavliselskaper om Kavlifondets allmennyttige virksomhet. Resultatene fra undersøkelsen viser at det er stor stolthet, interesse og engasjement for Kavlifondet blant de ansatte i Kavlikonsernet. Undersøkelsen bekreftet samtidig at mange følte at Kavlifondet og dets aktiviteter måtte bli mer tydelig og kjent. Dette er i samsvar med fondets nye strategi.

Styret er glad for den positive oppslutningen om eierskapet hos ansatte i Kavlikonsernet. Styret er også glad for at fondets allmennyttige virksomhet inspirerer og er et viktig ledd i konsernets bedriftskultur. ”Verdiskaping for gode formål” er nå et overordnet mål i konsernet.

For å styrke den allmennyttige virksomheten og oppfølgingen av den nye strategien, ble det videre besluttet å ansette en daglig leder på heltid. Harald Schjelderup begynte som ny daglig leder med virkning fra 1. januar 2009.

Arbeidet med å iverksette styrets nye strategi har vært førende for fondets prioriteringer i 2009.

I tillegg til arbeidet med de allmennyttige prosjektene (se årsmeldingens punkt 5) har Kavlifondet i 2009 også arbeidet med flere tiltak for å gjøre det enklere å få informasjon om fondet og styrke fondets profil. Kavlifondet har fått nye nettsider på norsk, svensk, dansk og engelsk. Det ble i 2009 også utformet en ny logo og profil som brukes gjennomgående i alt materiell fra Kavlifondet. Det er videre utgitt et eget informasjonsmagasin og like før jul 2009 det første nyhetsbrevet. I 2010 vil det bli arbeidet videre med både satsing på hjemmesidene, nyhetsbrev og andre nye informasjonstiltak.

Styret har besluttet at den engelske betegnelsen på Kavlifondet heretter skal være ”The Kavli Trust” eller ”The Kavli Charitable Trust”. Aktuelle domenenavn er registrert i de landene der Kavlikonsernet har sin virksomhet.

2.2 Stiftelsens formål og oppgaver

Av vedtektenes § 1 følger at Kavlifondet er en selvstendig juridisk person som har til formål gjennom tildeling av midler å fremme forskning og kulturelle og humanitære formål. Styret fastsetter nærmere retningslinjer og fatter vedtak om de enkelte tildelinger, og skal i tillegg forvalte fondets kapital og eierinteressene i Kavlikonsernet.

Kavlifondet har sitt sete i Bergen.

2.3 Styret og dets arbeid

Styret har i året 2009 hatt følgende sammensetning:

Reidar Lorentzen	-styreleder.
Aksel Mjøs	-styremedlem.
Solfrid Lind	-styremedlem.
Kjetil Smørås	-styremedlem.

Fondets styre har i løpet av året 2009 hatt 6 protokollførte styremøter. Årsregnskap og årsberetning for 2008 ble godkjent i styremøtet 16. juni 2009. I forbindelse med dette møtet ble det også gjennomført generalforsamling for Kavli Holding AS.

2.4 Administrasjon

Harald Schjelderup har vært fondets daglige leder i 2009. Fondets kontoradresse har i perioden vært Sandbrekkeveien 91 på Nesttun i Bergen.

2.5 Revisor

Fondets revisor har vært PricewaterhouseCoopers AS ved Jon Haugervåg.

3. EIERSKAP AV KAVLIKONSERNET

Kavli er et av Norges største, eldste og mest internasjonale næringsmiddelskonsern. Kavli har egne produksjonsanlegg i Norge, Sverige, Danmark, England og Skottland, og produktene blir solgt i mer enn 20 land. Kavlikonsernet sysselsetter mer enn 600 ansatte. I Norge inngår O. Kavli AS, Q-Meieriene AS og Vestfold Flatbrødfabrikk i konsernet.

I dag består Kavlikonsernet av flere selskaper, som alle er eid 100 prosent av Kavli Holding AS. Styret i Kavlifondet er generalforsamling i Kavli Holding AS. Finn Jebsen er styreleder i Kavli Holding AS, og Reidar Lorentzen og Aksel Mjøs representerer Kavlifondet i styret i Kavli Holding AS.

Styret i Kavlifondet er også holdt løpende orientert om konsernets virksomhet og resultatutvikling gjennom orienteringer på styremøter av konsernsjef Erik Volden.

Den positive resultatutviklingen for Kavlikonsernet fortsatte i 2009. Konsernet hadde i 2009 driftsinntekter på 1,94 milliarder kroner og et driftsresultat etter avskrivning på goodwill og varemerker på 97,1 millioner kroner. Utbyttet til Kavlifondet i 2009 ble fastsatt til 25 millioner kroner.

Styret er meget tilfreds med utviklingen i Kavlikonsernet både når det gjelder resultater og organisasjons- og kompetanseutvikling. Det er forventet at den positive resultatutviklingen fortsetter.

4. ØKONOMI OG FORVALTNING

Kavlifondets inntektskilder er årlig utbytte fra Kavli Holding AS, renter på lån til Kavli Holding AS samt avkastning på finansielle midler. I Kavlifondets nye strategi ser man det som ønskelig å bygge opp en egen kapitalreserve slik at man om nødvendig kan yte egenkapitaltilskudd til konsernet og slik at den allmennyttige virksomheten ikke er avhengig av årlige utbytter.

Styret legger betydelig vekt på en forvaltningsstrategi som begrenser risikoen ved investeringene, hensyntatt en lengre investeringshorisont. Styret har, etter råd fra Gabler Wassum AS, vedtatt en investeringsstrategi for de finansielle midler. Som

følge av finanskrisen valgte styret også i deler av 2009 å ha en mindre andel i de mest risikable aktivaklassene enn den langsiktige strategien tilsa. Utover i 2009 har man på nytt nærmet seg den gjeldende investeringsstrategien.

Gjennomføringen av finansforvaltningen har vært løpende håndtert av styremedlem Aksel Mjøs og daglig leder, med rapportering og forankring i styremøtene. Gabler Wassum AS har også i 2009 vært Kavlifondets porteføljerådgiver.

Fondets egne driftskostnader (utenom tildelinger) i 2009 var kr. 2,43 mill kr.

Kavlifondets finansportefølje har, utenom lånet til Kavli Holding AS, en markedsverdi på 121,6 mill. kroner pr. 31.12.09 og har i 2009 hatt følgende avkastning:

Aktivaklasser	Porteføljeandel (i %)	Avkastning i 2009 (i %)		
		Portefølje	Referanseindeks	Mer-/mindreavkastning
Pengemarked - Norge	16,1	3,2	2,2	0,9
Norske obligasjoner	14,6	6,5	3,2	3,3
Globale obligasjoner	14,5	19,9	6,5	13,4
Norske aksjer	12,9	77,9	64,8	13,1
Globale aksjer	33,6	8,7	7,2	1,4
Eiendomsfond	3,4	-13,0	-13,0	0,0
Hedgefond	4,8	-2,2	5,2	-7,4
Totalportefølje	100,0	16,4	16,6	-0,2

Porteføljesammensetningen er basert på en strategi utviklet ut fra vurdering av fondets risikoevne og -vilje, inkludert forventede likviditetsbehov. Hele porteføljen er plassert i fond og følges opp månedlig gjennom samrapportering fra Gabler Wassum AS. Dette selskapet har også bistått styret i løpende vurderinger av forvaltningen.

Styret er fornøyd med avkastningen på de finansielle midlene i 2009.

Fondet har bokført sine verdipapirinvesteringer etter laveste verdis prinsipp.

Fondet har ingen forpliktelser utover de som er avsatt i regnskapet eller omtalt i denne årsmeldingen.

Styret mener at resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir en fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og fondets stilling ved årsskiftet. Det er etter regnskapsårets utløp ikke inntrådt forhold som er av betydning for denne vurderingen av fondets stilling.

5. ALLMENNYTTIG VIRKSOMHET

Fondet har i 2009 videreført og intensivert arbeidet med en omlegging av fondets strategi når det gjelder tildeling av støtte til prosjekter innen fondets virkefelt.

Fondet kan i henhold til vedtektene gi støtte til allmennyttige prosjekter innenfor kultur, forskning eller humanitære formål. Fondet har i dag utdelinger innen alle disse tre områdene. Styret vil fortsette en slik bevilgningspraksis, men vil også i fremover prioritere humanitære formål og forskning til ”menneskehetens beste”. I tillegg vil styret vektlegge geografisk spredning på prosjektene, samt at det vil holde et særlig fokus på ildsjeler og sosiale entreprenører som kan ”utgjøre en forskjell” og som effektivt skaper resultater av de midler som blir tildelt. I forhold til disse ser Kavlifondet sin rolle som en fødselshjelper for å få realisert ønskede prosjekter samt muliggjøre en senere oppskalering og utvidelse av disse basert på andre finansieringskilder.

Styret vektlegger at prosjektene er betryggende organisert og har nødvendige ressurser, at det foreligger realistiske planer og kalkyler og at styret får tilbakemelding om oppnådde resultater. I flere tilfeller medfører dette en omfattende dialog og prosess med prosjekteierne i forkant for videreutvikling av prosjektideer. Kavlifondet har i 2009 vedtatt nye prosjektstyringssystemer og blant annet inngås det oppfølgingsavtaler med den enkelte støttemottaker. Styret vil sammen med daglig leder arbeide videre for å forbedre utvikling og gjennomføring av prosjektene som mottar støtte.

Fra en fortløpende søknadsbehandling med støtte til et større antall prosjekter av varierende omfang, har styret vedtatt i henhold til sin nye strategi å engasjere seg i et mindre antall større prosjekter som er mer egnet til å tydeliggjøre og følge opp fondets virksomhet. Både på grunn av tidligere etablert praksis samt at det tok tid å få endret informasjonen om omleggingen utad, har imidlertid daglig leder og styret måtte fortsette den løpende saksbehandling av et stort antall søknader også i 2009. Antallet søknader er likevel redusert betydelig fra tidligere år.

I løpet av 2009 mottok Kavlifondet 176 søknader mot 323 søknader i 2007 og 277 søknader i 2008. Det overveiende antall søknader er fra søkere i Norge, men også fra Danmark, Sverige, Storbritannia og andre land kommer det henvendelser og søknader om støtte.

Vedtatte bevilgninger i 2009 var på kr. 10.930.500,-. Per 31.12.09 er det foretatt avsetninger på kr. 3.899.662,- for ikke utbetalte bevilgninger.

Nedenfor følger en kort omtale av prosjektene som mottok støtte fra Kavlifondet i 2009:

- **Frelsesarmeen:** Kavlifondet har siden 2001 støttet mange ulike prosjekter i regi av Frelsesarmeen. For 2009 mottok Sally Ann, Frelsesarmeens fengselsprosjekt, Frelsesarmeens julekonsert i Oslo, forebyggende og sosialt arbeid i Solheimsviken i Bergen og Frelsesarmeens overrislingsfond støtte. I tillegg støtter Kavlifondet en Sally Ann-cd med Silje Hrafa som skal komme ut i 2010. Sally Ann er Frelsesarmeens internasjonale konsept for rettferdig handel. Sally Ann forvandler menneskers liv og bekjemper fattigdom gjennom å fremme rettferdig handel. I dag sysselsettes mer enn 1000 personer i fire verdensdeler som lager kvalitetsprodukter basert på god design.

- **Kavlis forskningscenter for aldring og demens:** I 2003 var Kavlifondet med på å etablere et eget senter for demensforskning ved Haraldsplass Diakonale Sykehus i Bergen. Fra 2008 har forskningscenteret utvidet virksomhetsområde til også å gjelde aldring. Målet er å bidra til et bedre liv for eldre og personer med demens. Dette gjøres ved å utvikle et sterkt og tverrfaglig forskningsmiljø. Forskningscenteret ledes av professor dr.med. og overlege i geriatri Anette Hysten Ranhoff. I tillegg til et generelt tilskudd har det i 2009 også vært bevilget et prosjekttilskudd til en registerstudie i regi av det nasjonale kompetansesenteret for aldring og helse.
- **New Page:** Stiftelsen driver forebyggende ungdomsarbeid i de største norske byene overfor rundt 100 ungdommer mellom 13 og 20 år. Kavlifondet startet et samarbeid med New Page høsten 2008, og vedtok i 2009 å støtte oppstarten av to nye prosjekter i 2010: New Page Voksen skal gjennom ansettelse av en familieterapeut styrke rådgivningen til foreldre til utsatte barn og unge, mens New Page Back to School har som mål å ha en individuell oppfølging av unge med siktemål å bringe dem tilbake til ordinær skolegang.
- **Kids&Media:** Prosjektet bygger på BarneVaktens virksomhet, og innebærer etablering av engelskspråklige internettsider med rådgiving til foreldre knyttet til barns bruk av internett, mobil, spill og nye medier. Prosjektet går over fire år. I tillegg har Kavlifondet bevilget midler til oppstarten av en dansk utgave av BarneVakten. Støtten gjelder i første omgang for første prosjektår i 2010, med muligheter for videre støtte i ytterligere to år.
- **Health and Development International:** Den norske legen Anders Seim står sentralt i en stiftelse som tidligere har bidratt til å bekjempe guineaorm og elefantsyke. Et nytt prosjekt i Niger i Vest-Afrika har som mål å sterkt redusere tallet på kvinner som dør i forbindelse med fødsel med et særlig fokus på fødselsfistel. Kavlifondet støtter prosjektet slik at det geografisk kan utvides og oppskaleres fra 2010. Prosjektet er et godt eksempel på Kavlifondets satsing på ildsjeler og sosiale entreprenører.
- **Kyoto Energy:** Kavlifondet har bidratt med finansiering til nordmannen Jon Bøhmer og hans selskap Kyoto Energy. Jon Bøhmer vant i 2009 Financial Times' prestisjefylte pris The FT Climate Change Challenge. Med enkle produkter basert på solenergi tar hans selskap Kyoto Energy sikte på å hjelpe fattige til et bedre liv med reduserte klimagassutslipp. Med base i Kenya arbeider nordmannen med å utvikle, produsere og distribuere sine produkter basert på solenergi. Prosjektet er enda et eksempel på Kavlifondets satsing på ildsjeler og sosiale entreprenører.
- **De Unges Konsert:** Dette er Norges mest tradisjonsrike og anerkjente solistforum, og arrangeres av Bergen Filharmoniske Orkester. Over 500 unge og talentfulle musikere har siden 1938 fått sin ilddåp som solist med et profesjonelt symfoniorkester. Kjente musikere som Truls Mørk, Håvard Gimse, Henning Kraggerud og Tine Thing Helseth har alle fått en god start på karrieren gjennom De Unges Konsert.

- **Festspillene i Bergen:** Kavlifondet har i en årrekke støttet ulike arrangementer under Festspillene i Bergen. I 2009 mottok Festspillene støtte til OiOi-festivalen, som var Festspillene uteprogram i perioden 2006-2009.
- **Dikterportalen i Gausdal:** Aulestad er nobelprisvinner Bjørnstjerne Bjørnsons dikterhjem og ligger i Follebu i Gausdal kommune. I forbindelse med markeringen av at det er 100 år siden nobelprisvinner Bjørnstjerne Bjørnson døde, samt restaureringen og nyåpningen av Aulestad, har Gausdal kommune tatt initiativet til prosjektet Dikterportalen, som ligger ved ankomsten til Aulestad. Her åpnes det i 2010 et service- og informasjonsbygg og attraktive oppholdsområder i parken foran dikterhjemmet. I bygget skal det være informasjon om Aulestad, Bjørnstjerne Bjørnson og andre diktere som har benyttet området, blant annet Henrik Ibsen, Hans Aanrud og Theodor Caspari.
- **Totalitarismeforskning:** Nettverket for totalitarismeforskning ble dannet våren 2008 på Universitetet i Oslo og består av en styringsgruppe med professor Bernt Hagvtedt, professor Øystein Sørensen, professor Nina Witoszech og religionshistoriker Terje Emberland. I tillegg er en rekke personer og institusjoner i ulike deler av Norge tilknyttet nettverket. Utenfor Norge samarbeider nettverket med personer og institusjoner i Aarhus, Dresden, Oxford og Uppsala. Kavlifondet støtter tre prosjekter for perioden 2010-2011 i regi av nettverket: En revidert utgivelse av "Folkemordenes svarte bok", utgivelse av antologien "Ideologi og terror" samt et offentlig seminar om totalitære ideer og bevegelser.
- **Andre prosjekter:** I tillegg til de ovennevnte prosjektene har Kavlifondet i 2009 vedtatt støtte med mindre beløp til et forsknings- og bokprosjekt om den mindre kjente Sabotasjeorganisasjonen fra 2. verdenskrig, samt et forskningsprosjekt om stiftelser i regi av Stiftelsesforeningen.

6. UTSIKTER

Styret vil sammen med daglig leder fortsette omleggingen og utviklingen av fondets allmennyttige virksomhet.

Den forventede fortsatte positive resultatutviklingen for Kavlikonsernet gir nye muligheter for den allmennyttige virksomheten. Styret ønsker i tråd med dette å øke nivået for utdelingene i årene fremover. Styret innser at det vil ta tid å finne frem til egnede prosjekter samt bygge opp kapasitet og systemer for å kunne håndtere disse. Uansett må man regne med at størrelsen på de årlige tildelingene vil variere også i fremtiden.

Styret ser meget positivt på Kavlifondets videre utvikling.

7. MILJØFORHOLD OG LIKESTILLING

Arbeidsmiljøet vurderes som godt. Fondet har hatt én mannlig ansatt i 2009. Styret består av tre menn og én kvinne. Fondsstyret legger vekt på at begge kjønn er

representert i styret. Fondets virksomhet har ingen negative innvirkninger på det ytre miljø utover vanlig kontor- og reisevirksomhet.

8. KONSERNREGNSKAP

Fondet har utarbeidet det konsernregnskapet som kreves for fondet sammen med næringsvirksomheten i henhold til regnskapslovens bestemmelser. Konsernregnskapet for Kavli Holding AS viser forløpet av næringsvirksomheten særskilt.

Konsernregnskapet for Kavli Holding AS ble fremlagt og vedtatt på generalforsamling 22. juni 2010 med et årsresultat etter skatt på kr. 50,312 mill. norske kroner. For øvrig vises til årsoppgjør for Kavli Holding AS.

9. FORTSATT DRIFT

Styret anser forutsetningene for fortsatt drift å være til stede i full utstrekning.

Bergen, 22. juni 2010.

Reidar Lorentzen
Styreleder

Solfrid Lind
Styremedlem

Aksel Mjøs
Styremedlem

Kjetil Smørås
Styremedlem

Harald Schjelderup
Daglig leder